

Examen național de bacalaureat 2023

Proba E.c)

Istorie

Simulare
Varianta 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educador-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. "În Țara Românească. [...] odată ajuns domn, Mihai Viteazul [...] s-a pregătit de revolta antiotomană. El a adus țara sa într-o alianță (grupare de state) contra turcilor, numită Liga Sfântă, inițiată de Habsburgi și de papă.[...] Mihai [Viteazul] a pornit la București, în 1594, revolta antiotomană. Cu o armată proprie [...] și cu sprijin de la aliați, domnul Țării Românești a obținut strălucite victorii contra turcilor și tătarilor, deopotrivă la nord și la sud de Dunăre, trezind speranța popoarelor creștine din Balcani. [...] Cea mai cunoscută bătălie a sa este cea de la Călugăreni, din 23 august 1595, și apoi cea de la Giurgiu, din octombrie 1595, în urma căreia pericolul otoman a fost înlăturat. În scurt timp, turcii au cerut pace și l-au recunoscut, de nevoie, pe Mihai [Viteazul] domn. [...] Pentru apărarea eficientă a țării sale și a creștinătății întregi era nevoie de [...] o acțiune care să mărească baza umană, teritorială, economică a domniei, să consolideze puterea domnului și să permită independența reală, mai ales în raport cu statul otoman. Mihai [Viteazul] s-a gândit [...] să aducă sub propria autoritate cele trei țări, numite de umaniști Dacia. [...]"

(I. A. Pop, *Istoria ilustrată a românilor pentru tineri*)

B. După experiențe militare în Serbia, Croația și în Ducatul Milanului, Iancu de Hunedoara ajunge voievod al Transilvaniei în 1441. [...] În 1442, voievodul înfrânge încercarea turcilor de a intra în Transilvania și obține o mare victorie asupra lor pe cursul superior al Ialomiței [...]. Între noiembrie 1443 și ianuarie 1444 întreprinde «o lungă campanie» contra otomanilor în Peninsula Balcanică, până la Adrianopol. Iancu de Hunedoara ia parte la bătălia de la Varna din 10 noiembrie 1444, pierdută de creștini [...]. Cea mai strălucită victorie obținută de Iancu de Hunedoara rămâne aceea de la Belgrad, din 22 iulie 1456, victorie care, la trei ani după căderea Constantinopolului, va opri pentru 70 de ani înaintarea turcească spre centrul Europei. Cetatea este asediată între 4 și 21 iulie 1456.

Turcii încearcă blocarea cetății și dinspre Dunăre, dar flota lor e înfrântă de flota lui Iancu de Hunedoara la 14 iulie, ceea ce îngăduie garnizoanei să primească întăriri. La 21-22 iulie sultanul pornește un asalt general care e respins, și contraatacul condus de Iancu de Hunedoara îi pune pe fugă pe turci. [...] Victoria din 1456 contribuie la redresarea moralului Europei după căderea Constantinopolului. [...] Eforturile lui Iancu de Hunedoara sunt continuate de Vlad Țepeș, domn al Țării Românești. [...] În iarna din 1461-1462 atacă fortărețele turcești de la sud de Dunăre. [...] În 1462 refuză să mai plătească tribut Imperiului Otoman. Ca urmare, sultanul Mehmed II pătrunde cu o puternică armată în Țara Românească. [...] Vlad Țepeș, care nu avea suficiente forțe [...], preferă, în locul confruntării deschise, războiul de hărțuială, în care se dovedește iscusit.

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți alianța precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la Transilvania. **2 puncte**
3. Menționați câte o bătălie la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că domnitorul a încercat unirea statelor medievale românești. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni diplomatice la care participă românii în secolele al XV-lea-al XVI-lea, altele decât cele la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o constantă în desfășurarea conflictelor militare la care participă românii în secolul al XV-lea. **4 puncte**

Subiectul al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Lovitura de stat [...], de la 2/14 mai 1864, a netezit drumul de punere rapidă în aplicare a reformelor [...] economice și sociale. Pivotal a fost așa-numita lege rurală, decretată la 14/26 august 1864, prin care se instituia o mare reîmpărțire a pământului. Ea recunoștea drepturile depline de proprietate ale clăcașilor asupra pământului pe care îl aveau conform prevederilor legale anterioare, care le alocaseră suprafețe agrare pe baza numărului de animale de tracțiune, adică de capacitatea de producție a fiecărui țăran. Acei țărani care încă nu dețineau suprafața de pământ la care aveau dreptul urmau să primească un supliment, dar [...] cei de la sate ale căror ocupații nu erau legate de agricultură și care nu făcuseră clacă primeau doar o casă și o grădină. Legea limita, de asemenea, suprafața de pământ disponibilă țăranilor la două treimi din moșia proprietarului. [...] Legea mai desființa [...] dări și obligații în muncă pe care țăranii le aveau de secole față de moșieri. [...] După reformă, moșierii, împreună cu statul încă mai dețineau aproximativ 70% din suprafața arabilă și pășuni, în timp ce proprietatea țărănească [...] reprezenta cam 30%. [...]

[Alexandru Ioan] Cuza a făurit planuri ambițioase de înzestrare a noului stat cu instituții moderne. El a acordat o atenție deosebită sistemului juridic, pe care era nerăbdător să-l reorganizeze în conformitate cu nevoile unui stat european. Demnă de semnalat a fost promulgarea unui nou Cod civil în 1864, care asigura individului libertăți personale, garanta egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii și apăra proprietatea privată. În scopul formării unei populații informate și productive, el a propus ca învățământul să fie accesibil tuturor claselor sociale [...]. În acest sens, a promulgat legea învățământului general din 1864, care reglementa instruirea la toate nivelurile, acordând o atenție particulară învățământului primar prin stabilirea principiului de gratuitate și obligativitate a acestuia.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți, conducătorul statului român precizat în sursa dată.	2 puncte
2. Precizați, secolul la care se referă sursa dată.	2 puncte
3. Menționați, din sursa dată, actul legislativ prin care se urmărea reorganizarea sistemului juridic și anul promulgării acestui act.	6 puncte
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la învățământ.	6 puncte
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la legea rurală, susținându-l cu două informații selectate din sursă.	10 puncte
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia proiectele politice, din prima jumătate a secolului al XIX-lea, au contribuit la constituirea statului român modern. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.)	4 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre autonomii locale și instituții centrale în spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- precizarea unui izvor istoric în care sunt atestate autonomiile locale din spațiul românesc în secolele al IX-lea – al XIII-lea și menționarea a două caracteristici ale acestora;
- prezentarea unei acțiuni desfășurate în deceniile trei-patru ale secolului al XIV-lea, în procesul de constituire a statului medieval românesc din sudul Carpaților;
- menționarea a două instituții centrale din spațiul românesc extracarpatic;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția unei instituții politice centrale din spațiul românesc la începutul secolului al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.